

ตะกวด แลน

Varanus bengalensis (Gray, 1831)

Bengal monitor/Clouded monitor

ตะกวด แลน – *Varanus bengalensis* (Gray, 1831)

ลักษณะ มีขนาดตัวใหญ่ (จากปลายปากถึงรูก้น 220 – 248 มิลลิเมตร และหางยาว 340 – 363 มิลลิเมตร) หัวยาวและแบนและส่วนหัวกว้างใกล้เคียงกับลำคอ หางยาวและใหญ่ หางแบนข้างและขอบด้านบนของหางมีลักษณะเป็นสัน ผิวหนังลำตัวมีเกล็ดปกคลุมและมีลักษณะเป็นตุ่ม ตุ่มเกล็ดบนหัวเล็กและแบน ตุ่มเกล็ดทางด้านบนของลำคอเป็นตุ่มนูนมากกว่าตุ่มเกล็ดบนหัว ตุ่มเกล็ดบนหลังและบนหางเล็กและมีลักษณะการเรียงตัวเป็นแถวพาดขวางลำตัวและหาง ตุ่มเกล็ดด้านท้องแบนและรูปร่างกลม

ลำตัวสีเทาหรือสีน้ำตาลเทาหรือสีน้ำตาลเหลือง และมีปื้นสีขาวอมเหลือง (สีของตุ่มเกล็ด) กระจายอยู่บนหัว บนหลัง ด้านข้างตัว ขอบด้านข้างของหาง และขาหน้ากับขาหลังมีจุดสีขาวอมเหลืองกระจายอยู่บนพื้นสีเข้ม (สีของตุ่มเกล็ด) โดยจุดสีขาวอมเหลืองมีลักษณะการเรียงตัวเป็นแถวพาดขวางลำตัว พาดขวางส่วนต้นของหาง และพาดขวางขาหน้ากับขาหลัง บริเวณตอนกลางของหางเป็นแถบสีเข้มกับสีขาวพาดขวางเป็นปล้องและขนาดของปล้องสั้น แต่ส่วนปลายหางเป็นปล้องยาวมาก ด้านท้องสีขาวอมเหลืองและมีประสีเข้มพาดขวาง ใต้คางมีเส้นสีขาวอมเหลืองกับเส้นสีเข้มพาดตามยาวหลายเส้น

ขาหน้าและขาหลังสั้นแต่ใหญ่ นิ้วตีนยาวและส่วนปลายนิ้วตีนทุกนิ้วมีเล็บ

การแพร่กระจาย อิหร่าน จีน เนปาล อัฟกานิสถาน ศรีลังกา ปากีสถาน อินเดีย เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย ในประเทศไทยพบทุกภาคของประเทศ ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชพบในป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง และกลุ่มไม้บริเวณอาคารของสถานีวิจัย

พื้นที่อาศัย ในพื้นที่ป่าและในพื้นที่มีสภาพค่อนข้างเป็นธรรมชาติ

นิสัย ออกหากินเวลากลางวันและค่อนข้างมีกิจกรรมมากในช่วงเช้ากับในช่วงเย็น หากินอยู่บนพื้นดินและเดินเข้าพร้อมทั้งแลบลิ้นออกมาเป็นระยะ ลิ้นมีส่วนปลายแยกเป็น 2 แฉกลักษณะเดียวกับของงู มีลักษณะการเดินที่ลำตัวเอี้ยวไป-มาทางซ้ายและขวา แต่เมื่อถูกรบกวนจะวิ่งหนีค่อนข้างเร็วโดยยกหางสูงจากพื้นดิน และถ้าหลบหนีเข้าไปในมุมอับจะยกขาหน้าขึ้นมา แกว่งหางและพ่นลมออกทางจมูกให้เกิดเสียงเพื่อข่มขู่ มีโพรงพักที่ใช้หลบนอนเวลากลางคืนและใช้โพรงเดิมเป็นประจำทุกคืนถ้าไม่ถูกรบกวน อาจเป็นโพรงดินหรือโพรงต้นไม้ระดับพื้นผิวดินหรือโพรงต้นไม้ที่อยู่สูงขึ้นไปจากพื้นดิน ปายป็นต้นไม้ได้ดีและรวมทั้งว่ายน้ำได้ดี ผสมพันธุ์และวางไข่ประมาณเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ เพราะพบลูกตะกวดในเดือนมีนาคม

สถานภาพ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2546 ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 สำหรับสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ เป็นสัตว์ป่าใกล้สูญคุกคามตามเกณฑ์ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning

(2005) แต่ไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานีวิจัย
สิ่งแวดล้อมสะแกราชพบได้บ่อยครั้ง โดยเฉพาะกลุ่มไม้บริเวณอาคารสถานีวิจัยฯ